

بسم الله الرحمن الرحيم

روش تحقیق و شیوه گزارش نویسی پایان نامه و مقاله

طیبه حجاری

استادیار دانشگاه

مصطفی علی بیگی

سرشناسه: حجاری، طایفه، ۱۳۴۵.

مشخصات نشر: تهران، فرانما، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۱۲-۸۰-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: تحقیق - روش‌شناسی - گزارش نویسی - پایان‌نامه‌ها - مقاله نویسی

رده بندی کنگره: ۱۲۹۱ ج ۳ / ۵۵ / ۱۸۰ QA

رده بندی دیویی: ۱۷۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۰۸۴۰۳

آدرس دفتر مرکزی و مرکز پخش تهران، خیابان آزادی، ابتدای رودکی جنوبی، کوچه رامسر، پلاک ۱،
طبقه سوم - تلفن ۶۶۹۴۱۷۰۸-۶۶۵۷۴۶۹۳

روش تحقیق و شیوه گزارش نویسی پایان‌نامه و مقاله

مؤلفان: طایفه حجاری، مصطفی علی بیگی

ناشر: فرانما

نوبت چاپ: اول - شهریورماه ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: عصر انتظار

صحافی: عصر انتظار

حروفچینی: فرانما

صفحه آرایی: فرانما

طرح روی جلد: زهرا خسروانجم

لیتوگرافی: وتوس

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ISBN: 978-600-5412-80-2

انتشارات فرانما

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است و هرگونه نسخه‌برداری از آن پیگرد قانونی دارد.

پیشگفتار

اهداف تحصیلات دانشگاهی، بطور خلاصه عبارت است از یادگیری مفاهیم و موضوعات مربوط به هر رشته، انتقال دانش و معرفت از یک نسل به نسل دیگر، همگامی با پیشرفت‌های علمی، فرهنگی و نظایر آن، رشد و بالندگی همه جانبه دانشجوی و آماده ساختن او برای قبول مسئولیت. در این صورت این پرسش مطرح می‌شود که با چه روش و ابزاری می‌توان این رشد و بالندگی همه جانبه را ایجاد کرد؟

کتاب حاضر با این هدف تهیه شده است. این کتاب به دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته‌های مختلف کمک می‌نماید تا با استفاده از روش‌هایی مشترک با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و از نتایج مطالعات و پژوهش‌های خود یکدیگر را بهره‌مند سازند. تاکنون کتاب‌های بسیاری در زمینه روش تحقیق و شیوه نگارش گزارش تحقیق توسط متخصصین این رشته نوشته شده است که غالباً کتاب‌های جامع و گسترده‌ای هستند. ویژگی این کتاب نسبت به کتاب‌های موجود آن است که هر دو موضوع یعنی روش تحقیق و شیوه گزارش‌نویسی را در بر دارد همچنین مطالب به صورت خلاصه ارائه شده است.

علاوه بر آن بیشتر کتاب‌های موجود بر روش تحقیق در علوم انسانی تأکید دارند و رشته‌های علوم پایه و مهندسی در این زمینه نادیده گرفته شده و بی‌بهره مانده‌اند. از آنجا که مخاطبین اصلی این کتاب اساتید و دانشجویان می‌باشند و نتایج تحقیق ممکن است بیشتر به صورت پایان‌نامه یا مقاله باشد. در اینجا شیوه نگارش مقاله و پایان‌نامه با جزئیات مربوطه آورده شده است.

امید است کسانی که از این کتاب استفاده می‌کنند اعم از دانشجویان، پژوهشگران، کتابداران، مؤلفان جوان، شاغلان صنعت چاپ، دست‌اندرکاران آماده‌سازی کتاب، و مطبوعات و علاقمندان به آشنایی با آیین تحقیق، پژوهش‌نامه‌نویسی، تدوین پایان‌نامه و گزارش علمی، از خواندن متن آن لذت ببرند و بهره لازم را ببرند. روانی قلم، سادگی و کوتاهی بیان برای زود فهمی سخن هدف مؤلفان بوده است و کوشش شده حتی المقدور اطلاعات جامعی در همه مراحل یاد شده ارائه گردد و برای افراد

غیر حرفه‌ای و کسانی نیز که شوق مطالعه و پژوهش دارند و مایلند اطلاعاتی درباره نحوه تألیف، آماده‌سازی، فهرست‌نویسی و چگونگی تحقیق و نشر یک اثر اعم از مقاله، کتاب و پایان‌نامه کسب کنند قابل استفاده باشد.

در ادامه، خود را بی‌نیاز از ذکر چند نکته، ولو مختصر به خوانندگان نمی‌بینیم. مؤلفان به هیچ وجه مدعی نیستند که کارشان خالی از نقیصه و سهو و اشتباه است. بنابراین از خوانندگان گرامی این کتاب انتظار داریم به هرگونه اشتباهی که در این کتاب برخوردند، اعم از عدم فصاحت در جملات، وجود اشتباهات علمی و غیره بر مؤلفان منتبت بگذارند و این خطاها را به آدرس ایمیل research.method91@yahoo.com ارسال نمایند و مطمئن باشند در چاپ‌های احتمالی آینده اشتباهات مزبور رفع خواهد شد.

در پایان از آقای دکتر یوسف نجات‌بخش که در ویرایش کتاب زحمت بسیار کشیدند سپاس‌گزاری می‌نمائیم. با این امید که مطالب این کتاب مورد استفاده خوانندگان قرار گیرد.

طیبه حجاری - مصطفی علی بیگی

تابستان ۱۳۹۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: تحقیق و اهمیت آن
۱	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- تفاوت سؤال و مسئله
۴	۱-۳- تعاریف تحقیق
۶	۱-۴- اهمیت دانستن روش تحقیق
۶	۱-۵- اهمیت تحقیق در علوم پایه
۹	فصل دوم: روحیه تحقیق
۹	۲-۱- مقدمه
۱۰	۲-۲- تعریف روحیه
۱۰	۲-۳- انگیزه تحقیق
۱۱	۲-۴- کنجکاوی
۱۲	۲-۵- عملکرد
۱۲	۲-۶- شکست به عنوان واقعیتی در تحقیق
۱۳	۲-۷- رفع اشکال در تحقیق
۱۴	۲-۸- نتیجه گیری
۱۵	فصل سوم: انتخاب موضوع
۱۵	۳-۱- مقدمه
۱۶	۳-۲- مهمترین منابع برای انتخاب موضوع
۱۶	۳-۳- مهمترین شرایط برای انتخاب موضوع
۱۷	۳-۴- ویژگی های عنوان خوب
۱۷	۳-۵- فکر خلاق و ارزیابی ایده ها
۱۹	فصل چهارم: روش های جستجوی منابع
۱۹	۴-۱- مقدمه
۱۹	۴-۲- انواع منابع

۲۱ ۳-۴- روش‌های الکترونیکی

۲۳ فصل پنجم: روش علمی در تحقیق

۲۳ ۱-۵- مقدمه

۲۴ ۲-۵- اهداف روش علمی

۲۴ ۳-۵- مراحل روش علمی

۲۵ ۴-۵- طرح یک سؤال یا مسئله

۲۷ ۵-۵- پیشینه تحقیق

۲۹ ۶-۵- گام‌های اساسی در بررسی پیشینه تحقیق

۳۱ ۷-۵- جمع‌آوری اطلاعات

۳۹ ۸-۵- فرضیه‌سازی

۴۱ ۹-۵- آزمایش فرضیه

۴۲ ۱۰-۵- تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های گردآوری شده

۴۶ ۱۱-۵- تفسیر داده‌ها و نتیجه‌گیری

۴۹ فصل ششم: اخلاق در تحقیق

۴۹ ۱-۶- مقدمه

۴۹ ۲-۶- ملاحظات اخلاقی

۵۵ فصل هفتم: گزارش تحقیق

۵۵ ۱-۷- مقدمه

۵۵ ۲-۷- اقسام گزارش، مزایا و مشکلات هر یک

۵۷ ۳-۷- اصول تدوین گزارش کتبی

۶۴ ۴-۷- اصول سخنرانی در ارائه گزارش

۶۹ فصل هشتم: تدوین مقاله

۶۹ ۱-۸- مقدمه

۶۹ ۲-۸- انواع مقاله و ساختار آن

۷۳ فصل نهم: پایان‌نامه

۷۳ ۱-۹- مقدمه

۷۴ ۹-۲- توصیه‌هایی برای جلسهٔ ارائه و دفاع از پایان‌نامه

۷۹ فصل دهم: روش استناد کردن

۷۹ ۱۰-۱- مقدمه

۸۰ ۱۰-۲- موارد استناد در متن پژوهش‌نامه، پایان‌نامه یا مقاله علمی

۸۷ فصل یازدهم: جمله‌بندی و نشانه‌گذاری

۸۷ ۱۱-۱- مقدمه

۸۷ ۱۱-۲- جمله و پاراگراف

۸۸ ۱۱-۳- نقطه‌گذاری

۹۰ ۱۱-۴- علامت سؤال و تعجب

۹۱ ۱۱-۵- ویرگول یا کاما

۹۲ ۱۱-۶- خط تیره یا دش

۹۴ ۱۱-۷- گیومه یا علامت نقل قول

۹۵ ۱۱-۸- پرانتز و کروشه

۹۶ ۱۱-۹- خط کج یا مورب

۹۶ ۱۱-۱۰- حروف ایتالیک